

НАУКОВІ ПРАЦІ НАУКОВІ ПРАЦІ

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

ВИПУСК 39

*На пошану доктора філологічних наук, професора
Семена Дмитровича Абрамовича*

Кам'янець-Подільський
«Аксиома»
2015

Рецензенти:

О.В. Єременко, доктор філологічних наук, заступник директора гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

М.М. Торчинський, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українського філології Хмельницького національного університету

*Друкується за ухвалою вченої ради
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол № 9 від 24.09.2015 р.)*

Міжнародна редакційна колегія:

С.Д. Абрамович, доктор філологічних наук, професор; **О.С. Волковинський**, доктор філологічних наук, професор; **Л.О. Іванова**, кандидат філологічних наук, доцент; **О.В. Кеба**, доктор філологічних наук, професор (заступник відповідального редактора); **Б.О. Коваленко**, кандидат філологічних наук, доцент; **М.Г. Кудрявцев**, доктор філологічних наук, професор; **В.С. Кшевецький**, кандидат філологічних наук, доцент; **Аркадій Мажец**, доктор габілітований, професор Академії ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща); **Ю.О. Маркітантов**, кандидат філологічних наук, професор (відповідальний секретар); **А.А. Марчишина**, кандидат філологічних наук, доцент; **Л.М. Марчук**, доктор філологічних наук, професор (відповідальний редактор); **Г.Й. Насмінчук**, кандидат філологічних наук, професор; **А.С. Попович**, кандидат філологічних наук, професор; **Н.В. Ситник**, кандидат філологічних наук, доцент; **П.Л. Шулик**, кандидат філологічних наук, професор; **Емілія Янігора**, доктор, доцент Католицького університету в Ружомберку (Словаччина).

Міжнародна наукова рада:

Уршуля Груца-Мьонсік, доктор наук педагогічних, ад'юнкт Жешівського університету (м. Жешів, Республіка Польща); **А.В. Жуков**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри російської мови Новгородського державного університету ім. Ярослава Мудрого (м. Великий Новгород, Російська Федерація); **Б.П. Іванюк**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри російської класичної літератури і теоретичного літературознавства Єлецького державного університету імені І. О. Буніна (м. Єлець, Російська Федерація); **Данута Кристина Мажец**, доктор габілітований, професор Академії ім. Яна Длугоша в Ченстохові (м. Ченстохов, Республіка Польща); **І.В. Остапенко**, доктор філологічних наук, професор кафедри міжмовних комунікацій та журналістики Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (м. Сімферополь, Україна); **Ю.І. Попов**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарної освіти ГАОУ ДПО ЯНАО «Регіональний інститут розвитку освіти» (м. Салехард, Російська Федерація); **О.С. Силаєв**, доктор філологічних наук, професор кафедри російської та світової літератури Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (м. Харків, Україна); **В.І. Силантьєва**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри зарубіжної літератури Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна); **Н.М. Солозуб**, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту української мови НАН України (м. Київ, Україна); **О.О. Тараненко**, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (м. Київ, Україна); **Антон Фабіян**, доктор габілітований, професор університету Павла Йозефа Шафарика в Кошицях (м. Кошице, Словаччина).

НЗ4 **Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 39.** – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. – 336 с.

У збірнику наукових праць висвітлюються актуальні проблеми сучасного мовознавства, літературознавства, методики викладання філологічних дисциплін, представлено широкий спектр наукових розробок вітчизняних і закордонних дослідників.

Видання адресовано професійним філологам, докторантам і аспірантам, усім тим, хто цікавиться сучасним станом розвитку філології.

УДК 80: 001(045)
ББК 80

Тексти статей подаються в авторській редакції

Рік заснування – 1993. До 1999 р. – Збірник наукових праць
Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту. Серія філологічна

Президією ВАК України (Постанова №1-05/4 від 26 травня 2010 року)
збірник перереєстровано як наукове фахове видання з філологічних наук

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації
серія КВ No14660-3631ПР від 01.12.2008 р.

Денисенко Н.В., Коноваленко Т.В.

ДОСЯГНЕННЯ ЕМАТИЧНОСТІ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНІХ ПЕРЕКЛАДАХ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Як відомо, головна функція мови – комунікативна. Важливе значення відіграє також емотивна функція мови, яка виявляється щоразу, коли мовець виражає своє ставлення до того, про що йдеться, або якщо він хоче викликати емоційну реакцію співрозмовника.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Дослідження засобів емпізи у сучасній лінгвістиці є актуальним питанням у зв'язку зі спрямованістю наукових праць на комунікативні та прагматичні аспекти мовлення. Пізнання людиною навколишньої дійсності співвідноситься з породженням й сприйняттям комунікативних актів, зокрема художніх текстів. В основі наукових розробок цієї проблеми лежать ідеї О.О. Потебні, Ф. де Соссюра, М. М. Бахтіна, Н. Хомського, О. О. Леонтьєва, Л. В. Щерби, І. Р. Гальперіна, О. М. Шахнаровича, О. М. Соколова, В. П. Беляніна, Р. О. Якобсона, В. І. Голод та інших дослідників тексту як одиниці комунікації.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Проблема емпізи тексту в сучасній лінгвістиці вивчена недостатньо. Актуальність теми нашого дослідження визначається загальною спрямованістю сучасних мовознавчих досліджень на розробку когнітивного напрямку, при якому аналіз комунікації (тексту) повинен урахувати не тільки всі аспекти механізму породження, а й всі фактори, які впливають на його сприйняття та розуміння. Необхідно також враховувати недостатню вивченість передачі емпізного навантаження комунікативного змісту мовленнєвого твору. Описання емпізного потенціалу та художньо – зображувальних функцій лексичних, граматичних та синтаксичних засобів, прийомів їхнього використання досить не є достатньо повним та вичерпаним. Не завжди розмежовуються емпізичні, експресивні та емоційні засоби та прийоми їхнього використання в художньому творі (тексті). Значущість теми зумовлена також відсутністю в українському мовознавстві комплексного вивчення емпізи як лінгвістичної, мовної, мовленнєвої універсалії та засобів вираження емпізи у художньому тексті в зіставному аспекті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є характеристика засобів вираження емпізи у художньому тексті.

Об'єктом нашого дослідження є мова англійської та української художньої прози з точки зору виявлення індивідуальних можливостей авторського стилю або «індивідуальної» емпізичності, а також ті засоби, які дозволяють зберегти вказані емпізичні можливості. **Предметом** нашого дослідження є емпізичні засоби англійської та української мови та особливості їх використання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Досліджуючи проблеми мовного посилення, вчені не можуть не погодитися з тим, що поряд з поняттям емпізичності існують й поняття експресивності, емотивності та образності. Питання співвідношення таких понять навряд чи можна вважати остаточно вирішеним, а підходи, що пропонуються для розв'язання проблеми, засновані на єдиних критеріях. Відомо, що згадані вище терміни становлять в сучасному перекладознавстві дуже своєрідну терміносистему. Звісно, дослідники намагаються диференціювати відповідні поняття, хоча зустрічаються й випадки їх отождолення. На нашу думку, тут слід зазначити, що деякі мовознавці співвідносять експресивність з емпізичністю, що є досить спірним.

Для того, щоб уникнути взаємопідміни даних явищ необхідно чітко з'ясувати різницю між ними.

В багатьох роботах ми зустрічаємо такий підхід, за яким «експресивність» та «емпізичність» трактуються як взаємозамінні терміни і де «емпізичність» визначається як компонент «експресивності», адже, навіть словники дають не досить чітке розмежування цих понять. Як експресивність, так і емпізичність є свідомими тактиками автора першотвору, які формуються за допомогою організації мовних і стилістичних засобів.

Експресія (лат. *expressio*-вираження, від *exprimo* – чітко вимовляю, зображую), за визначенням термінологічного словника – це: 1) виразність, підкреслене виявлення почуттів, переживань; та 2) виразово-зображальні особливості мови, що виявляються в лексичних, словотворчих і граматичних засобах (в експресивній лексиці, особливих афіксах, тропях, стилістичних фігурах) і які надають мові образності і емоційної забарвленості [2].

Можна сказати, що збереження експресивної функції художнього твору в перекладі – це збереження індивідуальності авторського стилю. Особливості стилю письменника з яскравою індивідуальністю можуть являти серйозну проблему для перекладача. Тут річ не у складності мовної форми, якою європейські мови схожі одна на одну, не в нерозумінні структури речення, але у складності функціональній, тому що «функція, а не форма робить сполучення слів реченням» [1].

Емфаза (грец. *emphasis* – виразність, зображення) – це напруженість мови, посилення її емоційної виразності, виділення якогось елемента за допомогою інтонації, повторення, звертань, запитань тощо. [2]. Місце емфаз серед інших функцій мови визначається тією роллю, яку відіграють емоції в житті людини.

Емфатичні моделі – конструкції, звороти, сполучення лексико – граматичних елементів – сприймаються як такі у протиставленні з нейтральними, як ми могли бачити на вищенаведених прикладах. Вони не повинні роздивлятися як відступ від норми або її порушення, але як закономірне явище експресивного та емоційно забарвленого мовлення. Емфатичні моделі не тільки можуть підкреслювати окремі частини речення, але і надавати експресивне та емоційне забарвлення всьому реченню в цілому.

Проведений аналіз експресивності та емфатичності дозволяє нам розвести ці поняття та подати їх конвергентні та дивергентні риси у вигляді порівняльної таблиці:

Таблиця 1

Конвергентні та дивергентні риси експресивності та емфатичності

ЕКСПРЕСИВНІСТЬ	ЕМФАТИЧНІСТЬ
Передає підвищений емоційний стан мовця	Надає напруження вислову або його частині
Залежить від емоційної тональності всього тексту	Не залежить від емоційної забарвленості всього тексту
Використовуються найчастіше лексичні засоби для створення та передачі	Використовуються лексичні, синтаксичні та лексико-граматичні засоби для її створення та передачі
Для створення та її передачі використовуються знаки оклику	Для створення та передачі використовуються різноманітні графічні засоби: триплікація, редуплікація окремих літер; незвичне написання слова, словосполучення, цілого речення з використанням дефісів та тире, які виокремлюють певну літеру, ділять слово на склади; парцеляція; написання непочаткового слова (загальної назви) речення з великої літери, виділення слова або морфеми курсивом тощо

Як можна бачити з таблиці, експресивність – поняття значно ширше за емфатичність, і є своєрідним гіперонімом. Емфаза зазвичай експресивна, тоді як експресивність емфатичною може бути зовсім не завжди. Засоби вираження експресивності набагато численніші та різноманітніші за засоби вираження емфатичності на лексичному рівні, однак слід враховувати, що емфаза є різноманітним явищем.

Отже, експресивність тексту передбачає вплив останнього на читача, в той час як емфатичність є суб'єктивною категорією та виражає авторське відношення до подій, які описуються в тексті.

У мові є досить засобів для вираження й викликання емоцій. Пропущені через мислення людини, ці засоби відразу ж актуалізуються [3, 45], стають підсилено виразними. Таким чином, можна із впевненістю говорити, що людські емоції – це одна з важливих основ мовної експресії.

Але емоційність – це категорія мовлення, але не категорія мови. Вона передбачає вплив на людину, становить собою емоційну реакцію людини на текст. А експресивність – це категорія мови, вона передбачає закріпленість за певною одиницею мови.

Різнорічність засоби вираження емфаз зустрічаються не тільки в художній, а й в науковій літературі та в офіційно-діловому стилі. Але, зрозуміло, найчастіше емфаза зустрічається в газетно-публіцистичному стилі, в ораторському мистецтві та в художній літературі. Головну роль в процесі комунікації відіграє діалог. Значна частина експресії в діалогічному мовленні передається емфазою. Взагалі, сутність емфаз і полягає в тому, щоб дати ясніше зрозуміти те, про що йдеться або примусити зрозуміти те, про що говориться в тексті.

Наразі розглянемо емфазу в загальнолінгвістичному плані. Як вже зазначалося, емфатичні моделі – конструкції, звороти, сполучення лексико – граматичних елементів – сприймаються як такі у протиставленні з нейтральними. Вони повинні розглядатися не як відступ від норми або її порушення, а як закономірне явище експресивного та емоційно забарвленого мовлення.

Емфатичні засоби не тільки можуть підкреслювати окремі частини речення, але і надавати експресивне та емоційне забарвлення всьому реченню в цілому. Емфатичні моделі можливі завдяки тому, що граматична форма має денотативне та конотативне значення. За визначенням Є. Шендельс, денотативне значення – це весь об'єм значення форми, за виключенням її емоційно – експресивного забарвлення. Конотативне значення – це низка різного роду суб'єктивних значень форми – експресивності, інтенсифікації (образності, метафоричності), емоційного ефекту [4].

Емфатична виразність досягається засобами різних мовних рівнів, а також використанням різних стилістичних прийомів і фігур.

Емфатичне підсилення стає виразним у разі зіставлення стилістично маркованих та нейтральних виразів, порівняймо:

1. <i>It's a provoking thing.</i>	<i>"It's a <u>most</u> – provoking thing", he said at last, "when a person doesn't know a cravat from a belt!" (L. Carroll Alice's Adventures in Wonderland, p. 98)</i>	<i>Над-звучай-но прикро, коли деякі особи не відрізняють краватки від паска (Аліса в країні чудес пер. Корнієнка с. 79)</i>
2. <i>What's your name?</i>	<i>What's your real name, now? (M. Twain The Adv. Of H. F. P.66)</i>	<i>– Яке ж твоє справжнє ім'я? (Пригоди Г. Ф. пер. Тараненко с.269)</i>
3. <i>You are talking of patience</i>	<i>Humbug! You're always talking of patience (W. Collins The Woman in White p. 285)</i>	<i>Дурниці! Ви тільки і говорите: терпіння, терпіння! (Жінка в білому пер. О. Мокровольського с.298)</i>

Інформація, що міститься в паралельних прикладах (перша та друга колонки), близька за своїм змістом, однак суттєво різниться за емфатичним потенціалом, який увиразнюється за рахунок привнесення в текст вищого ступеня прикметника (B1), підсилювального слова (B) та прислівника, який у конструкції з теперішнім продовженим часом вживається з метою вираження роздратування. Емфатичну симетрію між оригіналом та перекладом спостерігаємо лише у другому прикладі. У першому ж прикладі емфатичність оригіналу екстраполюється на графічний рівень, а в третьому прикладі необхідний ефект досягається методом редуплікації (*терпіння, терпіння*).

Іноді емфатичні засоби в англійській та українській мові збігаються:

Langdon was getting mad. "I'm sorry, but I really –" (Brown D. Angels and Demons, p.20) – Ленгдон почав втрачати рівновагу. «Перепрошую, але я справді...» (Янголи та демони. Пер. А. Кам'янець, с. 15)

Langdon's friends had always viewed him as a bit of an enigma – a man caught between centuries (Brown D. Angels and Demons, p. 21) – Друзі завжди вважали Ленгдона трохи загадковим чоловіком, що загубився десь між століттями... (Янголи та демони. Пер. А. Кам'янець, с. 16).

Як можна бачити, засоби вираження емпізи нерідко зберігаються і в українських варіантах: це лексична емпіза, повтор, парцеляція тощо. В останньому прикладі не збережено лише парцеляцію як емфатичний засіб, але емпіза передана за допомогою лексичної заміни *перед самими очима*.

Емпіза не є порушенням мовної норми чи відхиленням від неї. Вона є засобом логічного виділення того чи іншого члена речення, слова або конструкції шляхом урізноманітнення усталених норм, розширення меж узвичаєного. Звичним та нормативним у системі англійської мови є фіксований порядок слів, за яким у кожного члена речення є унормоване місце, що визначається засобом його синтаксичного вираження, зв'язками з іншими словами та типом речення.

Емфатичність в англійській мові, зазвичай, передається інтонацією та особливими синтаксичними структурами (повтор, еліпс, інверсія тощо). Прислівники англійської мови, такі як *even/ навіть, only/ тільки, just/ тільки, лише, просто, same, alone/один, тільки, yet/(все) це, still/це; never/ніколи, так і не* також належать до емфатичних засобів. Емфатичності висловлюванню надають і частки та підсилювальні займенники, такі як *myself, herself* тощо, що вживаються для акцентування уваги на суб'єкті дії, про яку йдеться у повідомленні, і перекладаються відповідною формою займенника *сам*.

Нарешті, емфатичність передається словами та фразами, які втрачають своє денотативне (предметно-логічне) значення і внаслідок чого отримують емфатичне забарвлення. До таких слів належать вульгарні шари лексики: лайливі слова, прокляття тощо, наприклад: *damn, bloody*, які в перекладі мають зберігати своє конотативне значення і передаватися відповідними засобами української мови: *у біса, заради Бога* та іншими, які перекладач вважатиме адекватними відтворювачами експресивної тональності оригіналу. Посилювати речення можуть і фрази на кшталт *upon my word*.

В українській мові емпатичні засоби не такі різноманітні, як в англійській, аналітичність якої дозволяє акцентувати увагу читача не тільки у лексичний спосіб, як це переважно відбувається в українській мові, але і у синтаксичний, завдяки чому розсуваються межі дистрибутивних комбінацій та, у свою чергу, розширюється діапазон емпатизаторів. До підсилювальних засобів української мови, зокрема, належать частки-інтенсифікатори *same, якраз, же (ж), лише (лиш), тільки, а*. Прикладами підсилювальних слів є *абсолютно, цілком, зовсім, дуже, занадто* тощо, а підсилювальних фраз – словосполучення *у біса, у чорта, заради Бога* тощо. Лексичні повтори, уточнення, ступені порівняння, де є підсилювальний префікс – *най-*, також належать до емпатичних засобів української мови. Графічні засоби, зокрема, виділення курсивом або напівжирним шрифтом, використання знаків оклику тощо також притаманні українській мові. До підсилювальних конструкцій належать *той, хто...* та *те, що...*. А ось такі емпатичні засоби, як інверсія, заперечувальні конструкції, конструкції логічної емфазі, підсилювальне *do* вже є переважно англійськими, аломорфність яких у перекладі компенсується за допомогою лексичних трансформацій, додавання або контекстуальної заміни.

Для зручності сприйняття представимо вищенаведене у вигляді порівняльної таблиці:

Таблиця 2

Порівняння засобів передачі емфазі в англійській та українській мовах

Засоби вираження англійської емфазі	Засоби вираження української емфазі
Підсилювальні прислівники: <i>even, only, just</i>	Підсилювальні прислівники та частки <i>ще, same, якраз, навіть, лише, же (ж), а</i>
Лексичні інтенсифікатори <i>really, perfectly</i>	Лексичні інтенсифікатори <i>дійсно, справді, абсолютно, цілком</i>
Емпатичні займенники <i>Himself, itself, herself</i>	Підсилювальні займенники в значенні <i>сам</i>
Словосполучення ... <i>the hell, in the world, upon my word</i>	Емпатичні словосполучення <i>заради Бога, якого біса, заради всього святого</i>
Лексичні повтори	Лексичні повтори
Ступені порівняння	Ступені порівняння з префіксом прикметників <i>-най</i>
Графічні засоби	Графічні засоби
Конструкції логічної емфазі	Емпатичне <i>same</i>
Початкові <i>Whoever, whatever</i>	Підсилювальні конструкції <i>той, хто..., те, що..., хто б ні..., щоб ні...</i>
Інверсія	Передається лексико-фразеологічними відповідниками, зрідка перестановкою членів речення
Емпатичне <i>do</i>	Передається лексико-фразеологічними відповідниками
Подвійне заперечення	Передається стверджувальною емпатичною конструкцією
Заперечувальна конструкція	Лексичне додавання до заперечувальної конструкції частки <i>зовсім</i>
Емпатичні словосполучення	Стали відповідники, сполучення частки «ж» із вказівним займенником
Риторичні запитання	Риторичні запитання та констативи із запереченням пресупозиції риторичного запитання

Як можна бачити з вищенаведеної таблиці, спектр емпатичних засобів у системі сучасної англійської мови більш різноманітний, ширший за відповідний спектр у системі української мови. Вужчий діапазон лексико-граматичних засобів вираження емфазі українською мовою компенсується інтонаційно та/або більшою семантичною (конотативною) місткістю емпатичних одиниць.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, можна зробити висновок, що між англійськими та українськими емпатичними засобами є багато спільного, але існують і розбіжності. Конвергентність реалізації емпатичного потенціалу повідомлення в обох мовах виявляється на лексичному рівні (використання слів, словосполучень-підсилювачів), лексико-граматичному (використання найвищих ступенів порівняння прикметників та прислівників тощо), синтаксичному (використання повторів, риторичних запитань, окремих синтаксичних конструкцій утворених за схемою *той/те, хто/що* та

ін.), графічному (курсивне виділення, виділення напівжирним шрифтом, виділення великими літерами, розрядка, графічний поділ слова на склади, використання знаків оклику у традиційно неокличних реченнях, крапки як графічного засобу парцеляції тощо). Дивергентність прийомів емфатизації в англійській та українській мовах обумовлена як певною функціональною невідповідністю конвергентних засобів, так і аломорфними характеристиками англійської мови, зокрема інверсією, конструкціями логічної емфазиса, конструкціями з подвійним запереченням, використанням підсилювального *do*. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні індивідуально-авторських особливостей реалізації емфатичного потенціалу художніх текстів мовою оригіналу та їх україномовних перекладів.

Список використаних джерел

1. Виноградов В. В. Проблемы литературных языков и закономерности их образования и развития [Электронный ресурс] / В.В. Виноградов. – Режим доступа: <http://danefae.org/lib/vvv/prolit/>
2. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.
3. Чабаненко В. А. Стилїстика експресивних засобів української мови / В. А. Чабаненко. – Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2002. – 351 с.
4. Шендельс Е. И. Грамматико-лексические поля в современном немецком языке [Электронный ресурс] / Е. И. Шендельс, Е. В. Гулыга. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/1126758/>

Анотація. У статті розглядаються способи відтворення емфатичності англійських художніх текстів в українському перекладі. Розмежовуються емфатичні, експресивні та емоційні засоби, зазначаються особливості їх використання в оригіналі та особливо в перекладі. З'ясовуються особливості відтворення та функціонування емфатичних засобів англійської мови в українському художньому перекладі та їх цілісний аналіз.

Ключові слова: емфаза, емфатизація, емфатична конструкція, засоби передачі емфазиса, художній переклад.

Summary. The article deals with a complex study of the peculiarities of English emphasis rendering in Ukrainian fiction translations. The work is focused on the problems of translating English emphasis and their combinations, depending on their communicative and pragmatic functions in different communication types of utterances. A classification of the types and kinds of English and Ukrainian emphasis has been made. Conditions and peculiarities of translating emphatic means have been found out and compared in English-Ukrainian translations. The emphasis has been studied as a means of logical highlighting one or another member sentence, word or construction through a variety of established standards, the expansion of the boundaries of generally accepted. Emphatic structures are being perceived as the models opposite to the neutral ones. Emphatic expression is achieved by means of different linguistic levels, as well as the use of various stylistic devices and figures. The authors state that the range of emphatic means in the system of modern English language is wider than the corresponding range in the system of Ukrainian language. The narrower range of lexical and grammatical means of emphatic expression in Ukrainian language is compensated by intonation and/or more semantic (connotative) capacity of emphatic units. The convergence of emphatic potential implementation in the message in both languages is manifested at the lexical level (words, phrases amplifiers), lexico-grammatical (the use of superlative degrees of comparison of adjectives and adverbs), syntax (the use of repetition, rhetorical questions, separate syntactic constructions formed according to the scheme that/who/what etc.), graphic (italics, highlighting, bold type, capital letters, a sparse font, graphic dividing words into syllables etc.). The divergence means of emphasizing in English and Ukrainian languages is defined by both some functional mismatch convergent means and amorphous characteristics of English language, in particular inversion, the structures of logical emphasis, the structures with double negation, the use of amplification *do*.

Key words: emphasis, emphasizing, emphatic construction, means of emphasizing, fiction translation.

Отримано: 23.07.2015 р.

ЗМІСТ

Abramowycz S.D. Święte księgi jako intertekst rozwoju literackiego oraz niektóre aspekty badania literatury rosyjskiej	5
Анісімова Н.П. Поетика «південної» лірики Тараса Федюка	10
Баркарь У.Я., Корнєва Н.А. Семантичні варіації реалізацій числа 'два' в середньовісньонімецьких текстах	17
Беззубова О.О. Мовленнєвий етикет в текстах приватних німецькомовних СМС-повідомлень	23
Боднарчук Т.В., Крецька Ю.А. Probleme des Schreibens und der Schreibkompetenzentwicklung in der wissenschaftlichen Literatur	27
Бувалец Е.В. Субстантивныя бинумы в идиостиле Виктора Сосноры	31
Волковецька Н.В. Художнє втілення архетипів самості, персони і тіні в романах О. Забужко «Музей покинутих секретів» й Дж. Фоера «Все освітлено»	36
Волковинська І.В. Паралелізм як фігуральний прийом організації епітетних структур у віршованому тексті ..	40
Волковинський О.С. Особливості модерністського епітетотворення	44
Гавловська Т.А. Посилення інфернальності образу мелузїни в рецепції Т.Фонтане	50
Галайбіда О.В. Лексичне різноманіття української мови у перекладах Л.Солонька	55
Гальчук О.В. Рецептивний горизонт міфології сатурна в ліриці Михайля Семенка	58
Горовенко М.А. Ономастическое пространство романа С. Фицджеральда «Великий Гэтсби»	63
Гуменюк І.І. Фразеологічність колоративів (на матеріалі фразеологізмів англійської мови)	66
Гурдуз А.І. Концепт води в романі Олени Печорної «Кола на воді»	72
Даниліна О.В. Квазі-автобіографія як метажанр сучасної української літератури	75
Денисенко Н.В., Коноваленко Т.В. Досягнення епітетичності в англо-українських художніх перекладах	81
Дербенєва Л.В. Типологическое сходство идейно-эстетических исканий в русском и немецком романах XIX века	86
Єфименко В.А. Трансформації традиційних казок у контексті нових медіа	91
Землянська А.В. Топос «кінця світу» у романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого»	94
Зотова В.Г. Притча як форма художнього осмислення макро- і мікрокосму людини у прозі В. Голдінга і В. Шевчука	98